

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 5. januarja 1933.

Štev. 2.

Krivični očitki

Manufakturno blago v trgovinah predrago.

Trgovec manufakturnist v manjšem mestu nam piše:

Stranke srednjih slojev, delavci in kmetje iz okolice se dnevno pritožujejo v trgovini, da so manufakturno, galanterijsko blago in drugi industrijski izdelki za današnje čase in razmere veliko predragi in da so zaradi tega primorani kupovati samo najnujnejše predmete in še te v najcenejšem blagu. To se tudi v resnici opaža, da se danes kupuje veliko manj tega blaga in do 80% cenejše kvalitete.

Kot trgovec, ki imam stalne stike z odjemalci-konzumenti, moram priznati, da je tekstilno in podobno blago za današnje razmere v resnici predrago. Konzument, ki je odvisen od tedenskega, mesečnega ali od časa do časa dobljenega dohodka, mora v prvi vrsti skrbeti za neobhodno potrebno: stanovanje in živež, le za kar preostane, si šele more nabaviti še obleko, čevlje itd.

Ker pa dohodki posameznih slojev vedno padajo, preostaja vedno manj možnosti za nakup razne obleke in ljudje kupujejo samo neobhodno potrebne predmete v cenejših kvalitetah.

Primerjajoč predvojne cene pavolnatega blaga, katerega se največ konzumira, konstatiram, da je danes manufakturno blago v primeri z življenjskimi potrebščinami za 50% dražje ali konkretno: 1 meter dvojnega tiska Enderlin, ista kvaliteta kot pred vojno stane danes Din 16[—], pred vojno 68 vinarjev (para) na drobno; torej je 23 krat dražje kot pred vojno. Ali pa izdelek jugoslovanske tovarne: srednje vrste blago, naravno ali šifon stane danes Din 12[—], pred vojno 56 vinarjev; torej 22 kratno predvojno ceno.

K temu moram pripomniti, da znaša danes zaslužek trgovca detajlista pri vsakdanjem znanem konzumnem blagu brutto največ do 10%, dočim je bil pred vojno zaslužek primerno višji. Življenske potrebščine pa stanejo povprečno 10 do 12 kratno predvojno ceno.

Ker so temu primerno usmerjeni dohodki uradnika, delavca in kmeta t. j. konzumentov, je v resnici tekstilno blago za 50% predrago. Vzrok teh visokih cen tekstilnemu blagu je v glavnem previsoka obremenitev v obliki carin, prometnega, luksuznega in pridobinskega davka z avtonomnimi dokladami, katere se seveda kalkulirajo v lastno ceno in prevajajo na konzumenta.

Pri uvoženem blagu navedenih vrst znašajo te dajatve povprečno do 55%, tako da trgovci detajlisti prodajamo pri uvoženem tekstilnem blagu polovico državnih dajatev. Jugoslovanskim tekstilnim tovarnam pa moramo plačevati za manufakturno blago cene, ki so prilagojene uvoženemu ocarinjenemu blagu plus 5% ni prometni davek, pri nekaterih predmetih še 10% ni luksuzni davek.

V teh dajatvah tiči vzrok druginje manufakturnemu blagu, tega pred vojno pri nas ni bilo, ker je bila te vrste industrija, deloma tudi za sirovine, kompletna v državi.

K previsokim cenam tekstilnemu blagu so pa poleg tega pri nas veliko pripomogle še povojne iznajdbe raznih bremen na to blago.

Pri današnjih razmerah ni nobenega izgleda, da bi se cene tekstilnih izdelkov prilagodile tržnim cenam življenjskih potrebščin (izven monopola). Nasprotno je nivo najnižjih cen tekstilnemu blagu že prekoračen ter so cene na svetovnih tržiščih napete, pri nas pa še toliko bolj, zbog padca dinarja na inozemskih borzah. Ker bodo konzumenti vedno manj kupovali, bo v doglednem času število manufakturnih trgovin po likvidacijah in konkurzih padlo pod predvojno število, kar bo rodilo še večjo brezposelnost in še povečalo to rano v državnem gospodarstvu.

S hujskanjem ne bo kriza manjša

Samo složno, ne pa razdiralno delo bo pomagalo

So ljudje, ki se kar ne morejo odvaditi hujskarije. Kar v meso in kri so jim prišle nekatere besede in z njimi mečejo okoli tudi na najbolj nepravem mestu. Tako se nekateri kar ne morejo premagati, da pred delavcem ne bi govorili o črnih žuljih, ki jih pa seveda sami nimajo, o pijavkah in izkoriščevalcih ljudskega trpljenja, ki bi jih bilo treba kar obesiti na prvo bližnje drevo. Vsa ta hujskarija pa ima vedno le en egoističen namen, da bi se masi prikupili, da bi živeli v soncu ljudske popularnosti in na skrivaj mogli sami postati vsaj skromni izkoriščevalci ljudstva, da bi s čim manjšim delom tem udobneje živeli. Zato ti ljudje vedno le hujskajo, nikdar pa ne poučujejo ljudstva, zato mu vedno govore le o grehah drugih, pozabljajo pa ljudstvu povedati, kako bi tudi samo moglo bolje delati. Od hujskarij nima narod ničesar, dostikrat samo nesrečo, če namreč tem hujskarijam preveč veruje; zelo mnogo pa bi imelo od pouka, zlasti danes, ko je tekma stanov in narodov vsak dan večja in ko že zdavnaj ne zadostujejo več metode, po katerih se dela pri nas.

Pa kakor rečeno, so nekateri že kar nepoboljšljivo bolni za hujskarijo in tudi najbolj splošnih predmetov ne znajo obravnavati drugače kot z napadi na druge. Tako beremo v nekem štajerskem tedniku v članku »Kmetijska kriza in združništvo«, ki je objavljen v rubriki »Za gospodarje«, med drugim to-le:

»Oni, ki delajo kmetijsko krizo, to so: mesarji, agenti, trgovci, posredovalci in drugi prekupevalci. Ti gospodje hodijo elegantno oblečeni z aktovko v roki in se vozijo vsak s svojim motorjem ali avtomobilom. Kje je videti kakega takega gospoda, ki mu nese njegovo podjetje stoprocentne obresti, seveda na kmetov račun, da bi bil postaran in suh kakor je kmet. Če pogledamo dalje, vidimo te gospode na letoviščih, v zdraviliščih, ki že bolj spadajo med letovišča, na veselicah, v najbolj gosposkih hotelih in še ne vem kje se zabavajo in zapravljajo kmetov denar. Ali je videti tam tudi kakega kmeta? Ni ga, če je, je bela vrana in ta hitro zdrkne s posestva.»

Ni večje krivice, posebno za podeželskega trgovca, kakor so takšni stavki. Kje je vendar našel člankar tiste podeželske trgovce in obrtnike, ki ne delajo nič drugega, ko da hodijo elegantno oblečeni z aktovko okoli in se vozijo vsak s svojim avtomobilom ali motornim kolesom! Kje pa je danes sploh še mogoče najti trgovca, tudi največjega, ki bi dosegel sto procentne obresti! Da more kdo v sedanjih težkih časih zapisati take trditve, res ni drugo ko sto procentna neumnost. Vsak dan poročajo listi o novih konkurzih in novih prisilnih poravnava, ni ga človeka, ki ne bi vedel, kako je kmečki moratorij udaril vso trgovino, ni človeka, ki ne bi vedel, da so vsi naši denarni zavodi v tako veliki stiski, da skoraj ni več kreditov, pa ti pride kdo, ki rešuje težko gospodarsko krizo z najbolj praznim klepetanjem, kako si trgovci, mesarji in obrtniki polnijo žepe samo s

tem, da na vesel način zapravljajo denar. A če bi ta besedni junak le malo pogledal okoli sebe, bi bilo njega sram svojega praznega klepetanja. Kajti videl bi podeželskega trgovca, ki je ves dan na nogah, da zasluži vsaj nekaj dinarjev, da napravi vsaj par odstotkov zaslužka, da tudi njega ne stare gospodarska kriza. In videl bi poštenega slovenskega potnika, ki v mrazu in po najslabših cestah drvi naokoli, da dobi vsaj nekaj naročil, s katerimi vsaj v skromni meri oživi naše gospodarstvo. In videl bi velikega trgovca, kako se muči in trudi, da najde nadomestilo za vse izgube, ki so mu jih prizadejali polomi njegovih klientov, da mu ne bo treba ustaviti obrata in odpustiti svoje nameščence, da še ti povečajo že itak veliko armado brezposelnih. In videl bi vse naše gospodarske ljudi, s kakšnimi ovirami se morajo boriti, da najdejo še kakšno pot za našo zunanjo trgovino, ki jo na vseh koncih in krajih zavirajo razne devizne in carinske omejitve, da o drugih težavah niti ne govorimo. In ko bi vse to videl, bi se s spoštovanjem odkril pred temi našimi gospodarskimi ljudmi in občudoval delo, ki ga vrše naši trgovci, obrtniki in industrijalci. Do kosti pa bi ga obšla rdečica sramu, ker je zalučal kamen na nje, ker je hujskal proti onim, katerih velika zaslug je, da kriza še ni ustavila našega gospodarstva.

Ne hujskati, temveč delati je treba, veliko in neumorno je treba delati in sicer vsi morajo delati in složno. Kajti kriza je udarila vse in ne samo kmetovalca, zato pa more odpraviti krizo samo složno delo vseh. Zato pa naj se neha tisto neoprostljivo lahkomišno klepetanje, da delajo kmetijsko krizo trgovci in obrtniki. Bi samo vprašali, zakaj naj bi ti delali to krizo? Kakor da trgovci in obrtniki ne bi vedeli, da ne morejo prodati blaga, če kmet nima denarja, kakor da ne bi bili pripravljene trgovci in obrtniki, da store vse, kar je v njih moči, da bi kmet čim prej prišel do denarja. Žalibog pa je danes stvar takšna, da je kmet v krizi zaradi razmer na svetovnem trgu, ker je povsod dovolj kmetijskih pridelkov in za nižjo ceno, kakor pa jo more dati naš kmet.

Ne bo preje bolje, dokler ne bomo preuredili vsega našega kmetijskega gospodarstva, dokler ne bodo naši pridelki tako gledali cene ko glede kakovosti čisto na isti višini ko na svetovnem trgu. V ta namen bo treba napraviti ogromne napore in žrtve, da pa bodo te tudi uspešne, bo treba solidarnosti vseh stanov, ne pa hujskanja enega stanu proti drugemu. Zato je mnogo bolj koristno in pametno, če se oznanja geslo solidarnosti vseh stanov, kajti vsak stan, ki dela in ustvarja dobro, je narodnemu gospodarstvu v korist. In med ustvarjajočimi stanovi sta tudi trgovci in obrtniki, ne pa tisti, ki hujskajo. To si naj zapomni iznajditelj velepametne iznajdbe, da delata kmečko krizo trgovci in obrtniki. Ne več takih modrosti, kajti časi so le prerenski.

Bilance

Prišla je zopet doba računskih zaključkov, s katerimi zaključuje trgovstvo, delniške družbe, družbe z omejeno zavezo in zadrage svoje poslovno leto. Zaključek poslovnega leta jim pokazuje, s kakšnim uspehom ali neuspehom so poslovali v preteklem letu. Večina trgovcev in podjetij zaključuje svoje poslovno leto s koledarskim letom. Zaključek poslovnega leta ni samo zahteva prava in zakona, ampak tudi zahteva reda in dolžnosti. Trgovec mora od časa do časa ugotoviti, kakšno je njegovo imovinsko stanje na dan zaključka, ali so pasiva v pravem razmerju z aktivami in kakšno korist je prineslo poslovanje v preteklem letu.

Bilanca pokaže, s kakimi sredstvi more trgovec posegati v konkurenčni boj. Bilanca delniške družbe pokazuje upravno svetu, kakšna bo dividenda in kakšna taktična.

Knjigovodja zopet z veliko nestrpnostjo sestavlja bilanco ter nemirno pričakuje, ali bo bilanca pokazala, da se vse vjema, da je vse na pravih poštevih knjiženo, ali pa bo moral loviti razlike in napake.

Tekom poslovnega leta se imovina vedno izpreminja, poslovni dogodki povzročajo izpremembe v imovinskih sestavinah. Dan za dnevom se morajo knjižiti prejemi in izdatki gotovine, prejem in izdaja blaga, kalkulirati se mora cena prejetega

blaga ali cene za prodajo določenega blaga, napravljajo se računi, v redu mora biti fakturna knjiga, pisati se pa tudi morajo opomini takim dolžnikom, kateri se ne morejo odločiti za poravnavo računov.

Bilanca bi naj bila verna slika imovinskega stanja in uspeha dela. Toda jasnost in resničnost bilance je odvisna od vestnosti, natančnosti in odkritosti tistih, ki bilanco sestavljajo. Mnogokrat je bilanca le za oko in javnost. Pravijo, da je bilanca vest knjigovodstva. Ali je ta vest vselej čista?

Številke v bilanci so neme za tistega, ki ne zna čitati bilance. Pa tudi izvedencu, ki ume številke in zna čitati v bilanci, ne govori bilanca vselej zgornjo in razločno brez knjig. Bilanca, knjigovodstvo in priloge so stavbni kamni številčne zgradbe premoženja.

Bilance delniških družb so mnogo pomembnejše za javnost, za katero se morajo objavljati. Pri teh gospodarskih združbah je uspeh odvisen v veliki meri od sposobnosti, delavnosti in poštenosti upravnega sveta kakor tudi od čuječnosti in natančnosti nadzorstvenega sveta. Delničarji in upniki presojujejo položaj družbe po bilanci, zato se pa tolikokrat priredi bilanca le za te.

Kakor zavzema bilanca v življenju trgovca in podjetnika važno mesto, tako je važna bilanca tudi v življenju naroda in države. Propadla bo proizvodnja ali pa ne napreduje, ako država nima jasne slike svoje trgovinske bilance, ako država ne ve, katere panoge gospodarskega življenja in proizvodnje mora zaščititi in katere take zaščitne ne potrebujejo.

Trgovinska bilanca države je ugodna, kadar izvoz presega uvoz, da izvoz plača uvoz.

Bilanca trgovca in podjetnika bo ugodna, kadar je stremenje za napredkom zvezano z resno voljo in vztrajno delavnostjo. Toda tudi najlepši gmotni dobiček še ni višek sreče. Ko bo trgovec uvidel, da vsa sreča ne tiči le v polnih denarnicah in ne le v gmotnih uspehih, ampak da zelo mnogo sreče donaja zadovoljnost in občutek izvršene dolžnosti, takrat trgovec ne bo stremel le za gmotnimi dobički, ki jih naj pokazuje bilanca, ampak bo bolj in bolj cenil svoje življenje.

BOŽIČ NA TUJIH BORZAH

Svetovne borze so prejšnji teden občutile mir božičnih praznikov. Spremembe v tečajih so bile majhne in brez eotne smeri. Samo Wallstreet (N. Y.) ima dobršen padeč in polovica evropskih borz delen padeč, dočim so splošno utrjene.

Koncem	Začet.	10. XII.	17. XII.	24. XII.
1927 = 100%	1929	1932		
Berlin	113.6	27.9	28.3	28.4
London	102.6	54.1	54.1	55.2
Pariz	156.8	60.0	62.7	61.3
Bruselj	133.8	29.9	30.7	29.8
Amsterdam	104.5	29.2	29.5	29.0
Stockholm	109.5	11.3	10.7	10.8
Curih	101.0	40.2	41.2	40.0
Dunaj	91.4	35.7	35.7	35.7
Praga	108.3	54.8	53.6	53.9
New York	187.3	37.9	37.2	34.3

Mednarodni borzni indeks je zbog ameriških nazadovanj (New York) padel od 38.4 na 37.8%. V primeri z lanskim božičem ima torej letošnji indeks plus 1 1/4%, proti 1930. padeč 41 1/2% in proti 1929 padeč 57 1/2%.

MONOPOLSKI DOHODKI

Od 1. aprila do 31. oktobra 1932 so monopolni dohodki, v primeri z lanskimi, dali naslednji rezultat (v tisočih dinarjev):

	1931	1932
Tobak	993.764	833.731
Sol	131.371	127.682
Petrolej	59.569	60.063
Vžigalice	71.676	59.441
Cigaretetni papir	47.237	29.120
Razni dohodki	28.327	34.491

Vsota 1,331.946 1,144.531

Vsi dohodki so padli, in sicer: tobak za 160,532,745, papir za 18,116,539 in vžigalice za 12,334,893 Din.

Clearing

Današnja splošna, posebno pa ekonomska kriza je povzročena po ogromnem kompleksu problemov in vprašanj, ki so se pojavila po svetovni vojni in še vedno čakajo rešitve. Ta neurejenost se kaže posebno na dveh za človeštvo najvažnejših poljih: v ekonomskih in socialnih problemih današnje družbe.

Preteklega leta se je govorilo, da smo prišli do skrajne točke poslabševanja razmer in da mora v letu 1932 sigurno kreniti vse na bolje. A zgodilo se je baš obratno. Vse težkoče, s katerimi se je srečalo gospodarstvo v preteklem letu, so postale majhne v primeru z onimi, ki so prišle na dnevni red raznih ekonomskih forumov v dobi zadnjih par mesecev.

V tem času in takih razmerah je država prva pozvana, da rešuje in reši situacijo. Ona mora ščititi svoje državljane, nuditi jim mora možnost razvoja in delovanja. A da to lahko doseže, mora v prvem redu ohraniti sebe, svoje finance in svojo valuto, ki je glavni steber nacionalnega gospodarstva.

Najhujše so pogodili ti finančni pretresi države dolžnice, katerim lahko njihova plačila v inozemstvo dovedejo v kočljiv položaj stabilnost domače valute. Poskušalo se je najprej z aktivnostjo trgovinske bilance pokriti pasivnost plačilne bilance. Toda ker vse države delajo isto, ni imel ta poskus uspeha. Za tem so se v drugi polovici leta 1931. podvezle ostreje mere: omejitve prometa z valutami in devizami, odpovedovanje trgovinskih pogodb, kontrola uvoza in slično. Te stene raznih zaprek so se dvignile končno tako visoko, da je bilo med nekaterimi državami že skoro popolnoma onemogočeno izmenjavanje ekonomskih dobrin. Prišlo je do še hujše gospodarske depresije, kajti danes ne more nobena država kljub vsem obzirom do svojih financ in valute ostati popolnoma izolirana od mednarodnega prometa. Večno poslabševanje razmer je bilo povod, da se je neprestano delalo na tem, kako da se kljub vsem prepovedim in omejitvam ohrani vseeno oni potrební promet, ki je za gospodarstvo življenjskega pomena.

Z ozirom na to je bila sklicana v oktobru leta 1931 v Pragi devizna konferenca, na kateri je Avstrija, odnosno njen predstavnik, predsednik Avstrijske narodne Banke, g. Reisch, objavil svojo koncepcijo, nazvano »bilateralni clearing«, ki je osnovan na principu kompenzacije, izogibač se vsem direktnim plačilom. Prva je pričela sklepati take dogovore Avstrija, za njo skoro vse srednjeevropske države, in seveda tudi mi.

Kaj je prav za prav clearing, nudi li najboljše ali pa morda celo končno rešitev? Najjasnejši nam bodo odgovori na vsa ta vprašanja, ako premotimo njegov razvoj od prvih početkov pa do njegovega današnjega stanja, pokažemo njegove slabe in dobre strani ter končno iz tega izvedemo zaključek z ozirom na naše specialne razmere.

Ideja, na kateri je osnovan clearing, to se pravi ideja vseh njegovih variant, se

je pojavila najprej v Angliji. Tam so se vsakega dne v dogovorjenem času in dogovorjenem lokalu sestajali sluge večjih londonskih bank, ter namesto da bi vsak obšel vse one banke, napram katerim je imel njegov zavod terjatve v obliki vrednostnih papirjev (menic, čekov itd.) in jih istim predložil na izplačilo, so tu, na enem mestu v najkrajšem času izračunali medsebojne dolgove in terjatve. Potem se je izplačal odnosno nakazal samo saldo. Ko so banke za to zvedele, so tudi one takoj uvideli praktičnost takega načina obračunavanja in v Londonu je bil leta 1775. osnovan takozvani Clearinghouse, čegar naziv prihaja od besede »clear«, kar pomeni v angleščini čist. (Uzela: Kliring v teoriji i praksi). Tu se sestajajo vsakega dne glavni londonski bančniki, vsak izmed njih prinese s seboj papirje vnovčljive pri drugih bankah ter jih istim tu prezentira na izplačilo. Sedaj ni potrebno, da vsak sprejme in izplača celo vsoto, ampak se izravna samo razlika med vsoto, katero ima prejeti in ono, ki jo ima plačati. Obračunavanje se vrši preko Angleške Banke, pri kateri ima vsaka od teh bank svoj tekoči račun. Na ta način se štedi z gotovino in časom. Ta ustanova se je vsled svoje praktičnosti hitro razširila po vseh važnejših finančnih središčih Evrope in je tudi baza naših bilateralnih in plurilateralnih clearingških dogovorov, odnosno teorij.

Zamisli takega načina medsebojnega kompenziranja dolgov dveh držav, se je pojavila kot sem že omenil, v času, ko je bilo poravnavanje z devizami in valutami vsled raznih deviznih in valutarnih omejitev že skoro popolnoma onemogočeno in je vsled tega pretil polom vsej mednarodni trgovini. S pomočjo blagovnega clearinga se izognemo vsem direktnim plačilom, kajti osnovan je na principu, da se dolgovi, ki nastanejo pri uvozu blaga, kompenzirajo s terjatvami, ki nastanejo pri izvozu blaga. Toda ni ravno potrebno, da se clearing nanaša samo na blagovni promet, lahko vključuje tudi ostale postavke plačilne bilance ter razlikujemo z ozirom na to, poleg ostalih, blagovni in plačilni clearing.

Izmed takih clearingov in prej navedenega angleškega bančnega clearinga obstojajo gotove razlike, čeprav jim je osnova ista. Pri prvo navedenem se vrši obračunavanje med večimi interesenti vsakega dne, medtem ko se pri drugem vrši obračunavanje samo med dvema interesentoma, emisijskima bankama obeh dogovornih držav, a fakična kompenzacija se izvrši šele po izteku clearingškega dogovora. To mišljenje lahko nekoliko razširimo, ako smatramo emisijske banke samo za posrednice, ter potem vzamemo, da se obračunavanje samo izvršuje prav za prav med dvema grupama interesentov, katere one predstavljajo.

Iz vsega tega vidimo, da je clearing zadovoljil glavni zahtevi, ki se je nanj stavljal — omogočil je mednarodno izmenjavanje dobrin kljub najstrožjim deviznim omejitvam.

pilh zborničnega poljedelskega odseka proti slivnim ušem, ki se že nekaj let pojavljajo v nekaterih krajih. Splošno je zbornica v poljedelstvu podpirala tipizacijo in standardizacijo pridelka za izvoz, kakor je predlagala Narodna banka. S pomočjo bankinih kreditov se je tudi letošnji načrt dejansko izvajal in posrečil, za kar izraža Narodni banki posebno zahvalo. — Naslednji govorniki so poročali o stanju turizma, brodarstva, itd. G. Sirošević opozarja na Slovenijo, kjer se je turizem že organiziral, in na uspešno delovanje mladih društev te panoge v Vrnjih, Skoplju, Bitolju, Ohridu in Tetovu ter drugod po Vardarski banovini.

Važni so tudi predlogi, ki so se stavili glede tarif, oddaje soli in cigaretnega papirja. V vprašanju morske soli je predsednik pojasnil, da želi država uvesti svoje soline v Kreki, Solinu, Ulcinju. Zbornica bo v vseh objašenih primerih inter-venirala.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klohuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monza in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Davčna obveznost trgovskih potnikov

Davčna uprava Ljubljana mesto razglaša: Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev po čl. 42., II. skupina, točka 1., zakona o neposrednih davkih.

Nezavisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek pred začetkom poklica v letnem iznosu Din 1000.— (čl. 52 in 59 omenjenega zakona o neposrednih davkih).

Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celotnem letnem iznosu po Din 1000.—, če se pa poklic prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v iznosu Din 500.— (člen 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih).

Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačanem davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazni še enkratni iznos rednega davka.

Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačanem davku davčni list (poreska karta) katerega dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (čl. 157 omenjenega zakona).

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov vobče v tuzemstvu, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v čl. 148, točka II. 5, pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.

Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, se pozivljejo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti in plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139. omenjenega zakona o neposrednih davkih.

Nemško-francoska gospodarska pogodba

Zdaj je tudi nemška vlada objavila besedilo nove pogodbe s Francijo. Določbe starega dogovora iz l. 1927 ostanejo večinoma nespremenjene, razen v preferenci za 40 predmetov z obeh strani, pač pa sme vsaka pogodbenica s štirinajstnevno odpovedjo razveljaviti njej neugodne carinske postavke. Predvidena je v tem pariteta.

Na nemški strani upajo, da se omili sistem kontingentiranja. Nemčija pa ne prikriva velike koristi, ki jo ima od trgovine s Francijo, ker je ta še edini popolnoma plačujoči odjemalec nemškega blaga in ne dela nikakršnih deviznih ovir.

Nova pogodba obsega tudi carinske spremembe v saarski pogodbi in še dve važni rešitvi za devizni in osebni promet.

AMERIŠKO PRESELJEVANJE

Leta 1931. je prvič v zgodovini število izselitvev iz U. S. A. presešlo vselitve. Med l. 1924 in 1929 se je pa prevrnilo tudi preseljevanje iz dežele v mesta (z 2 milijonoma) in iz mesta (1,3 mil. oseb) na deželo, tako, da je v l. 1932 število iz mesta na deželo že za 656.000 oseb višje.

TRŽNA CENA BENCINA

Po zadnji petrolejski konferenci v Parizu se je širila novica, da se svetovna cena bencina poviša. To je bilo tembolj verjetno, ker je cena že padla za 60% pod predvojno višino. Racionalizacija in štednja oljne industrije ne bi mogli rešiti. Vendar je zmeta, misliti, da ta panoga lahko poljubno postavlja cene. Tega jim ne bi omogočil niti sporazum z Rusijo. Odložajo še zmerom ameriška tržišča.

Združene ameriške države dajejo kljub vsem omejitvam še več nego 60% svetovne produkcije sirovega olja in 80% bencina. Ameriška produkcija, predelava, zaloga in poraba v U. S. A. odločajo svetovno ceno. Tako je torej zunaj pariških dogovorov 100 milijonov sodov ameriške produkcije. Izvedba trusta v tem trenutku ni mogoča. Mogoče je le z ustavitvijo romunskega dumpinga olajšati trg. Še več bi pa dosegli s pritegnitvijo Rusije — seveda, če bi bilo to mogoče. Dotlej pa na višje cene ni misliti.

DUNAJSKI TRG

Dne 4. januarja je bilo na trgu 9012 prašičev, od teh 4276 debelih, in sicer: avstrijskih 2577, ogrskih 2065, jugoslovanskih 2497 in poljskih 1873. Notirali so: špeharji Prima 1-34 šil. do 1-40, kmečki 1-25—1-40, stari 1-20—1-25, pršutarji 1-30—1-70 in lahki 1-80 šil. kg. Pocenili so se špeharji za 15—20 grošev pri kg, pršutarji 5—10.

Po svetu

Narodna banka daje z novim letom v obtok nove bankovce po 1000 Din druge izdaje, z datumom 1. decembra 1931. Sedanja bankovci prve izdaje ostanejo veljavni do preklica.

Ministrstvo za finance je odredilo vsem davčnim upravam, naj pozovejo vse osebe, ki plačujejo davek na dohodnino, poslovni davek in davek na samce, da vložijo svoje prijave najpozneje do 31. januarja 1933.

Proračun Primorske banovine za leto 1933/1934 znaša 46 milijonov 731.360 proti 73.200.000 Din v l. 1932/1933.

Zagrebske banke so sklenile, odpovedati veljavnost kolektivnega statuta ali pragmatike, ki je veljala že od l. 1919. Odslej se bo uporabljalo določilo obrtnega zakona in s tem enomesečna odpoved.

Generalni direktor Hugo Vajnberger, ki je odlično vodil Opšte jugoslovansko bankarsko društvo, odhaja v pokoj. Časopisje mu ob tej priliki izreka splošno priznanje za njegove velike zasluge.

Šumska direkcija v Sarajevu je imela v tem letu 6.098.250 Din dohodkov in Din 4.812.000 izdatkov.

Na področju zagrebškega Osrednjega urada za zavarovanje delavcev se tedenski prispevek za bolezní poviša od 39% na 42% enodnevnega plače, za nesreče pa od 6 na 7 Din na vsakih 100 Din. Delež za delavske zbornice in borze dela se ne spreminja.

Japonska uvaža lite cevi v Jugoslavijo, in sicer s cenami brez konkurence. Zdaj pa je pričela izdelovati takšne cevi tudi tovarna v Osijeku.

Benito Mussolini je izjavil, da brez odprave carinskih zidov ni izhoda iz sedanje krize.

Vojna med Japonsko in Kitajsko se je znova pričela. Japonci so zavzeli Shanhaikvan v zalivu Liautung, ker so jim baje Kitajci umorili 4 vojake in razstrelili en železniški most.

Japonci zapirajo v Mandžuriji ameriške državljane z obtožbo, da so organizirali zaroto proti japonskemu vojaškemu poveljniku.

Nemški industrialci hočejo odstraniti kancelarja Schleicherja in prevzeti vlado popolnoma v svoje roke.

Italijanski proračun za novo leto predvideva 17,7 milijarde dohodkov in 20,6 milijarde izdatkov proti 18,4 odnosno 20,06 v preteklem letu.

Grška vlada je odobrila kredit, 1 milijon drahem, za izvozne premije za zelenjavo, grozdje in drugo sadje, toda samo za kvalitativno in standardizirano blago.

Poljska je podaljšala veljavnost sedanjih uvoznih omejitev do oktobra 1933.

Amerika zvišuje ceno bombaža. Iz mesta Memphis v državi Tennessee je dospeloročilo, da so se tam sestali guvernerji sedmih držav in se dogovorili za znižanje cene bombaža. V letu 1933 bodo zmanjšali pridelek za 50 odstotkov.

Kuba proti omejitvi sladkornega pridelka. Lastniki sladkornih plantaž so se izrekli proti vsakršni omejitvi. Posebno so proti Chadbourneovemu načrtu, ki je bil februarja sklenjen v Bruslju (v Belgiji) in ki je določal za vsako državo poseben kontingent.

Avtomobilske tovarne v Detroitu so v zadnjem tednu sprejele 15.000 novih delavcev.

Japonska je oddala Zedinjenim državam velika naročila za stroje vseh vrst.

Nemška produkcija sirovega železa se je v novembru povečala za 38.088 ton na 370.532 ton, produkcija sirovega jekla pa za 23.388 ton na 545.872 ton.

Emisija kapitala v U. S. A. od januarja do novembra 1932 je znašala 1232,7 milijona dolarjev proti 3286,1, 6007 in 9221,7 v prejšnjih treh letih.

Češkoslovaška produkcija sirovega jekla se je v novembru povečala za 90.000 ton, železna pa padla od 345.000 na 338.000 ton.

Švedska tvrdka Elektrolux ustanovi v Zed. državah svojo tvornico snažilcev za prah in hladilnikov.

Trgovina z devizami in valutami v Gréiji se popolnoma prenese na Narodno banko. Proti špekulaciji se izdajo strogi ukrepi.

840 milijard Din so izdale Zed. države amer. za zrakoplovstvo od l. 1914 do 1932.

Varčevanje italijanskih ladjedelnic. Po vzgledu ladjedelniške družbe »Italiac« stadi Lloyd Triestino in Cosulich znižala število upravnih svetnikov od 26 in 25 na 7. Dividenda se je znižala na 2 in na 3%.

Plenarna seja beogradske trgovinske zbornice

V soboto 31. decembra je pod predsedstvom g. M. Stanojevića in ob prisotnosti skoraj vseh članov zborovala beogradska trgovinska zbornica. Plenum je razpravljal o novem statutu, ki ga je v smislu novega obrtnega zakona izdelala in predložila uprava.

Po sprejetju statuta so se javili številni govorniki s predlogi. G. Gjura Paunković je govoril o zavarovalni stroki, ki je odslej včlanjena. Podal je jasen vpogled v razvoj zavarovalništva v velikih državah, kjer se kupijo milijarde ljudskih prihrankov, tako da imajo n. pr. Francija, Anglija, Nemčija in skandinavske države naloženih že 272 milijard dinarjev. Upa, da bodo tudi zbornice znale upoštevati pomen te stroke za narodno gospodarstvo. — G. Tasa Zdravković je temeljito očrtal sedanji težki položaj trgovstva in zaključil s konstatacijo, da je poslednji čas za odločen nastop vsega stanu, da si zasužura svoj prostor v družbi. Zato pozdravlja akcijo beogradskih trgovcev, da se ustanovi »Savez udruženja trgovcev«. Njegov govor je sprejelo članstvo s posebno krepkim odobravanjem, nakar so se stavili še razni predlogi posameznih članov iz province. Predsednik Stanojević je poročal o ukre-

Sovjetska trgovinska politika in Evropa

H.

Rusija se rada baha, da tam ni nezaposlenosti, da je zanjo gospodarska kriza nekaj, o čemer v Rusiji ni govora. Z nemale ironije je ruski zastopnik Litvinov lansko leto na seji panevropskega odbora kot zastopnik Moskve cinično povdaril in podčrtal, da prihaja iz dežele, kjer ni gospodarstvo v nikaki krizi, kakor so povdarjali zastopniki ostalih evropskih držav. To je točno, gospodarsko udejstvovanje v Rusiji je zavzelo najširši razmah, vse panoge ruske industrije so v najbujnejšem razvoju, dela ne manjka za nobenega. Vendar cena te »zlate dobe« je človeška svoboda, ki je bila tako težko izvojevana, cena je človek, ki je postal suženj orjaškemu načrtu. Zato je svet, ki mu je svoboda draga, ne bi smel delati tega, kar dela.

V izvrševanju velike zamisli ptiiletke Rusija ne štedi niti denarja niti naporov. Rusija opazuje, motri, sklepa in dela na vse kriplje. Skrbno zbira vse podatke, vse statistike, dobro pozna antagonizem med evropskimi državami, narodi in celo med pokrajinami v isti državi. Rusija po svojih trgovinskih zastopnikih, po svoji špijonaži prodira v največje tajne, izgrava države, vzema jim trge, vodi pregovore z državo A, da preplaši državo B. Svet se premalo zanima za mojstrsko diplomatsko igro sovjetske Rusije.

Položaj in problem, o katerem mislim pisati, je dovolj osvetljen, da morem podati nekaj primerov, kako trguje sovjetska Rusija z Evropo. Začnimo z našo najbližjo in najvažnejšo sosedo: Italijo.

Italija s svojimi 42 milijoni prebivalcev, ki so nastanjeni na 310.000 kv. km velikem teritoriju, vodi pristržne diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo; da je italijanska podpora sovjetski diplomaciji v prid, more uvideti vsak, kdorkoli pazno zasleduje potek številnih mednarodnih konferenc. Italija trpko občuti ameriško carinsko politiko in ameriško emigrantsko politiko. Italija sodeluje na sovjetskem eksportu s 5%. Baš napram Italiji je Moskva izvedla najbolj drzen in smel gospodarski napad, sicer si nam je težko zamisliti sovjetsko udeležbo na milanskem velesejmu, kjer ruski trgovinski predstavnik v deželi, kjer so makaroni več kot poznana nacionalna jed, ponuja 14 vrst tega blaga; poleg tega je vsakovrstno blago na prodaj po konkurenčnih cenah. Predstavniki Moskve so tu, da sprejemajo želje odjemalcev in ustrezajo raznim zahtevam kupcev, znižujejo cene pod ceno najcenejšega konkurenta. Od bombaža do premoaga, vse je predmet konkurenčne prodaje. 39 vrst žita, 4 vrste moke za bel kruh, ki ga Rusija že od leta 1928. ne pozna več, 6 vrst koruze, 8 vrst fižola, 4 vrste sladkorja, 26 vrst suhega sočivja, makaroni vseh vrst od najtanjših do debelih kot prsti; vse razne vrste lesnih izdelkov, parketi, vrata, deske, okviri za okna. Naša slovenska lesna industrija radi sovjetske konkurence mnogo trpi, ker nas Moskva spodbija z italijanskega trga; saj iz daljne Rusije dobivajo Italijani cenejši les nego je les iz naših sosednih krajev. Poleg tega odločujejo mnogo bolj politični motivi, nego samo strogo trgovinski. Ako gledamo dalje po milanskem velesejmu, vidimo razstavljene starinske in nove preproge, 41 vrst raznih kož, 24 vrst produktov iz konoplje, 75 vrst kožuhovalne, 150 vzorcev porcelana, celo vrsto galanterijskega blaga, igrač, balalajk, mandolin. Naj omenim na tem mestu, da so patentni najmanjša briga sovjetske trgovine. Pred nami so polni trgi ruskega blaga, ki ga zastopniki v vseh koloninah ponujajo, Rusija sama pa trpi pomanjkanje. Vzdržuje se živil, samo da jih prodaja drugam in tako dobiva tuje devize za nabavo raznih strojev, za gradnjo in opremo svojih tovarn, vse v duhu, smi-

slu in cilju ptiiletke, ki mora uspeti za vsako ceno.

Prvo leto ptiiletke, l. 1928. je uvozila sovjetska Rusija 500.000 bal bombaža, od tega 300.000 iz Amerike; tretje leto ptiiletke Rusi že izvažajo bombaž. Ameriški inženjerji so v dveh letih izvršili namakalna dela v centralni Aziji, ki tvori glavni izvor ruskih produktov. Da so Amerikanci mojstrsko izvršili omenjeno namakanje ogromnega teritorija, nas ne sme čuditi, kajti oni so pravi strokovnjaki na tem polju, pri izdatkih za take namene pa Moskva ne šteti. Danes Amerika ne prodaja več Rusiji, ki se je že osamosvojila v tej stroki in zadošča sama svojim potrebam, nasprotno je Sovjetska Unija ponujala na milanskem velesejmu 300 raznih vrst tkanin.

Leta 1930. je ruski izvoz dosegel že 66% svojega predvojnega carističnega eksporta. Pred vojno je bila ruska udeležba na svetovnem eksportu 4.1%, pred dvema letoma je dosegla znova 1.4%. Italija je uvozila

iz Amerike leta 1929. blaga za 187.000.000 dolarjev, leta 1930. samo za 134.000.000 dolarjev. Italija je nasprotno uvozila v Ameriko leta 1929. za 90.000.000 dolarjev, leta 1930. za 70.000.000 dolarjev. Tem bolj pa je napredoval promet z Rusijo. Italija je kupila v Rusiji leta 1929. blaga za 18.000.000 dolarjev, leta 1930. za 28.000.000 dolarjev, prodala pa je Italija Rusiji blaga za 3.700.000 dolarjev in za 5.000.000 dolarjev v letu 1930.

Iz teh števil se jasno vidi nazadovanje italijansko-ameriške trgovine in postopno naraščanje italijansko-ruske. Italijanski javnosti je to malo znano, ona ve malo o sedanji Rusiji, ker časopisje o tem malo poroča.

(Dalje prihodnjič.)

Priporoča se
GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavni: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendencja čvrsta, promet Din 1.838.655-20

Ker je pretečni borzni teden dosegel skupni devizni promet preko en milijon 838 tisoč dinarjev, znaša totalni devizni promet v mesecu decembru nad 7 milijonov 498 tisoč dinarjev.

Vsled božičnih praznikov je borza poslovala samo na štirih borznih sestankih, kakor je razvidno iz teh-le prometnih podatkov:

- 27. dec. 1932 Din 390.504-09 London.
- 28. dec. 1932 Din 711.712-67 Budimpešta—Wien.
- 29. dec. 1932 Din 94.957-59 Trst.
- 30. dec. 1932 Din 641.480-85 Wien.

Od celotedskega prometa odpade na zaključke v intervencijskem blagu 160 tisoč dinarjev, dočim predstavlja ostanek 1.678 tisoč Din privatno blago, in sicer Budimpešta 378 tisoč Din, London 288 tisoč dinarjev, New York 304 tisoč Din, a privatni klirinški promet v avstrijskih šilingih 563 tisoč Din. Nasprotno pa je dala Narodna banka na razpolago Curihna za 59 tisoč Din, Londona za 22 tisoč Din in največ New Yorka, t. j. za 79 tisoč Din.

V primeri s prometom predzadnjega tedna (številke v oklepajih) je nazadovao oziroma porasel promet v minulom tednu pri sledečih devizah (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam 0 (7), Bruselj 2 (0), Budimpešta 378 (0), Curih 97 (157), London 310 (67), New York 383 (253), Pariz 7 (30) in Trst 48 (39), a devize Dunaj v privatnem kliringu 563 (1.083). Nasprotno je za beležil prošli teden tudi dinarski devizni promet v privatnem kliringu t. j. 50 (0).

V ostalih devizah razen Prage ni bilo niti prometa, niti notic.

Devizna tečajnica zadnjega tedna kaže pri večini deviz tečajni porast kot nam ga predočuje spodnja razpredelnica:

	27. decembra		30. decembra	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2313-18	2324-54	2314-85	2326-21
Berlin	1369-03	1379-83	1369-58	1380-38
Bruselj	797-18	801-12	799-13	803-07
Curih	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	191-42	193-02	190-42	192-02
New York	5736-03	5764-29	5738-81	5767-07
Pariz	224-68	225-80	224-77	225-89
Praga	170-45	171-31	170-45	171-31
Trst	294-46	296-86	294-35	296-75

Tako je deviza Amsterdam od torika na petek okrepila svoj tečaj za 1-67 točke, Bruselj za 1-95 točke, London za eno točko, New York za 2-78 točke in Pariz za 0-09 točke. V istem razdobju je popustil tečaj

Berlina za 0-55 poena, Trsta za 0-11 poena, medtem ko je Praga v petek beležila ob torkovem tečaju. Edini Curih je bil na vseh borznih sestankih minulega tedna trgoval na dosedanji bazi 1108-35 za denar in 1113-85 za blago.

Tečaji avstrijskega šilinga v privatnem kliringu so se gibali med 8-85 in 9-— dne 29. m. m. ter med 8-88 in 9-05 naslednjega dne (30. m. m.).

Devizi Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležili.

Efektno tržišče

Tendencja mlačna, za državne papirje čvrsta

V papirjih Kranjske industrijske družbe je došlo na torkovem in petkovem borznem sestanku minulega tedna do edinih inanjših efektnih zaključkov, in sicer obkraj po tečaju Din 300-— za komad.

Zanimanje za delnice tvornice dušika v Rušah je od četrtka (29. m. m.) sem zelo močno popustilo, kajti tega dne beleži ta papir le še Din 100 za denar, dočim je na petkov borzni dan tudi njegova denarna notica izostala.

Večje je bilo povpraševanje po Vojni škodi, ki je od 27. do 30. m. m. okrepila svoj denarni tečaj za nadaljnjih 7 poenov in beležila Din 250-— za denar, brez blaga. Edina blagovna notica tega efekta je zabeležena v četrtek z Din 248-— a brez zaključka.

Izmed ostalih državnih papirjev je 7% investicijsko posojilo notiralo v povpraševanju od 50-— (27. m. m.) do 53-— (30. m. m.), v ponudbi pa 52-— samo 29. m. m. Notice Blairovih posojil so bile (za denar) naslednje: 8% 44-— (torek, sredo) in 46-— (na ostala borzna dneva), a 7% 40-—, 41-—, 44-— ter 43-—. Blago 8% Blaira je bilo nudeno po 48-— v torek in po 46-— v sredo, dočim je blagovni tečaj 7% Blaira tekom zadnjega tedna porasel za celih pet točk t. j. na 45-—.

Lesno tržišče

Tendencja slaba

Leto 1932 je bilo — kakor se je že preje pričakovalo in domnevalo — naravnost katastrofalno v lesni trgovini. Že koj v početku je na cene vplival ruski izvoz lesa — baš v države, ki so bile doslej naše stalne odjemalke. Popreje že itak nizke cene so padle na minimum in mnogo producentov je produkcijo lesa sploh ustavilo, dočim so večja podjetja obratovala v zelo

Naš pravi domači izdelek!

zmanjšanim obsegu; pač le toliko, da niso obrata popolnoma ustavila. Vsled tega je bila nova produkcija sila majhna. Kljub temu pa so se stare zaloge ponujale po naravnost sramotno nizkih cenah. S tem so kvarili cene vrhu vsega še naši lastni producentje.

Prav posebno je bila prizadeta produkcija mehkega lesa, ker nam je Avstrija zelo občutno konkurirala vsled ugodnejše železniške tarife. Poleg tega pa so derutno vplivale tudi abnormalne razmere na denarnem trgu, ki so zavladale že koj spomladi na naših tržiščih, s katerimi se pa popreje sploh ni računalo. Kajti lombardi se niso mogli urediti, tudi menice se niso reeskomptirale; dosedanji kreditni sistem je sploh odpovedal.

Vpeljava klirinškega prometa je ustavila izvoz skoro za dva meseca t. j. dokler se ni izkazalo, da kliring z Italijo — ki pride pri izvozu lesa v poštev — dobro funkcionira.

V splošnem pa moramo reči, da je bilo leto 1932 tudi za lesno trgovino — leto neprestanih presenečenj.

Tudi po božičnih praznikih so se povpraševanja stalno množila, ne pa tako zaključki. Na tukajšnji borzi je bilo v minulom tednu prodano 2 vagona bukovih neobrobjenih desk, 2 vagona bukovih plohov, 2 vagona tramov in en kombiniran vagon tramov-desk.

TRGOVINA S TURCIJO

»Trgovinski glasnik« piše: Kakor je znano, je mogoč izvoz v Turčijo samo proti kompenzaciji, to je, da se uvozi iz Turčije blaga za isto vrednost, kakor se ga je izvozilo v Turčijo. Tvrdba Isak Modiano, brat in sinovi v Carigradu bi bila pripravljena, iz naše države uvoziti v Turčijo železno in kovinsko blago, emajlirano posodo, steklo in steklene izdelke, kemikalije, kalcijev karbid, papir, lepenko, bombažne in volnene tkanine. Za kompenzacijo pa ponuja sirov bombaž in predelano volno ter sirove kože. Zbornica za trgovino in industrijo v Zagrebu priporoča trgovcem, da se obrnejo direktno na omenjeno tvrdko.

USTANOVITEV ŽIVINSKIH SINDIKATOV NA ČESKOSLOVAŠKEM

Na Čekoslovaškem je pričel z novim letom delovati poseben živinski sindikat, ki bo kontroliral ves uvoz živine in živalskih predmetov. Po objavljenem načrtu se bo ta sindikat delil v dve skupini in sicer bo ena sekcija za uvoz živine in mesa, druga pa za uvoz mleka, jajc in umetne masti. Vsaka sekcija bo štela 21 članov in sicer bodo organizacije producentov, konsumentov in trgovcev izvolile po 5 članov, šest članov pa bodo imenovala pristojna ministrstva.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

